

Psykiatri

KAG Psykoterapi Outcome book

2023

RHP-KAG Psykoterapi outcome book er udarbejdet af:

Bettina Jæger

Chanette Stokholm Damgaard

Jesper Brendholdt

Johanne Arlund Filipsen

Nicole K. Rosenberg

Per Sørensen

Sara Khodaie

Sara Straarup Schwaner

Sofie Vilholt-Johannsen (barse)

Tina Kirkeby

Forsideillustration af Naja Nielsen (2016)

Indholdsfortegnelse

1. Kliniske Akademiske Grupper i Region Hovedstadens Psykiatri	6
a. Baggrund	6
2. Introduktion til RHP-KAG Psykoterapi	7
a. KAG Psykoterapi-ledelsen	7
d. Organisationsdiagram	8
3. Udvikling i antal hoved- og regionsfunktionspakker	9
4. Status på indsatser	12
a. Udarbejdelse af udmøntningsrapporter og implementering af evidensbaseret, manualiseret psykoterapi i RHP	12
b. Implementering af førstevalgsbehandling for angsttilstande	13
c. Ængstelig evasiv personlighedsstruktur (ÆEP)	15
d. Implementering af førstevalgsbehandling for PTSD og SOB	17
e. Kompleks PTSD og SOB	19
f. Emotionel Ustabil Personlighedsstruktur (EUP)	20
g. Psykoterapeutiske kurser & uddannelser	20
h. Supervision	21
i. Manualbibliotek	21
j. Psykoterapeutisk forskning	22
k. Kvalitetsmål i psykoterapi	23
l. Kapacitetsstandarder	24
m. Psykoterapi i F-ACT	25
n. Psykoterapi i BUC	26
5. Bilag	27
Bilag 1: Oversigt over uddannelser	27
Bilag 2. Manualbibliotek	28

1. Kliniske Akademiske Grupper i Region Hovedstadens Psykiatri

a. Baggrund

I Region Hovedstadens Psykiatri (RHP) er der etableret to kliniske akademiske grupper (KAGs) - én for bipolar lidelse og én for psykoterapi. Det centrale omdrejningspunkt for de to KAGs er at sikre en tættere integration mellem klinik, forskning og kompetenceudvikling og at fremme en evidens-baseret behandling af høj og ensartet kvalitet. Begge KAGs har samlet gode erfaringer med den nye matrixorganisation og har arbejdet med mange forskellige projekter indenfor deres område.

Der er i RHP formuleret en vision for KAGs: [Link](#).

Der udarbejdes årligt en outcome book, der er en skriftlig aftale mellem linjeledelsen og KAG-ledelsen om de områder, KAGen arbejder med.

Dette er den 4. outcome book for KAG Psykoterapi. De tidligere outcome books kan findes her: [Link](#).

2. Introduktion til RHP-KAG Psykoterapi

a. KAG Psykoterapi-ledelsen

Per Sørensen

Projektejer og overordnet leder af KAG Psykoterapi. *Per Sørensen* er overlæge i psykiatri og centerchef på PC Stolpegård. Han har mange års erfaring, også ledelsesmæssigt, med kvalitetssikring og udvikling af psykoteraeutisk behandling og med implementeringen af klinisknære forskningsprojekter. *Per Sørensen* har en Ph.d.-grad og videnskabelige publikationer inden for det psykoteraeutiske område bag sig. Han er specialist i psykoteraapi.

Nicole K. Rosenberg

Leder af KAG Psykoterapi *Nicole K. Rosenberg* er specialpsykolog i psykiatri og specialist i psykoteraapi og har fra 2009- 2019 været adjungeret professor ved Aarhus Universitet. *Nicole K. Rosenberg* har siden 2014 været klinikleder på Psykoteraeutisk Klinik, PC København. *Nicole K. Rosenberg* har skrevet en række publikationer, både tidsskriftsartikler, bøger og bogkapitler, senest som redaktør af en antologi om transdiagnostiske metoder. *Nicole K. Rosenberg* har været og er fortsat involveret i flere kliniske forskningsprojekter.

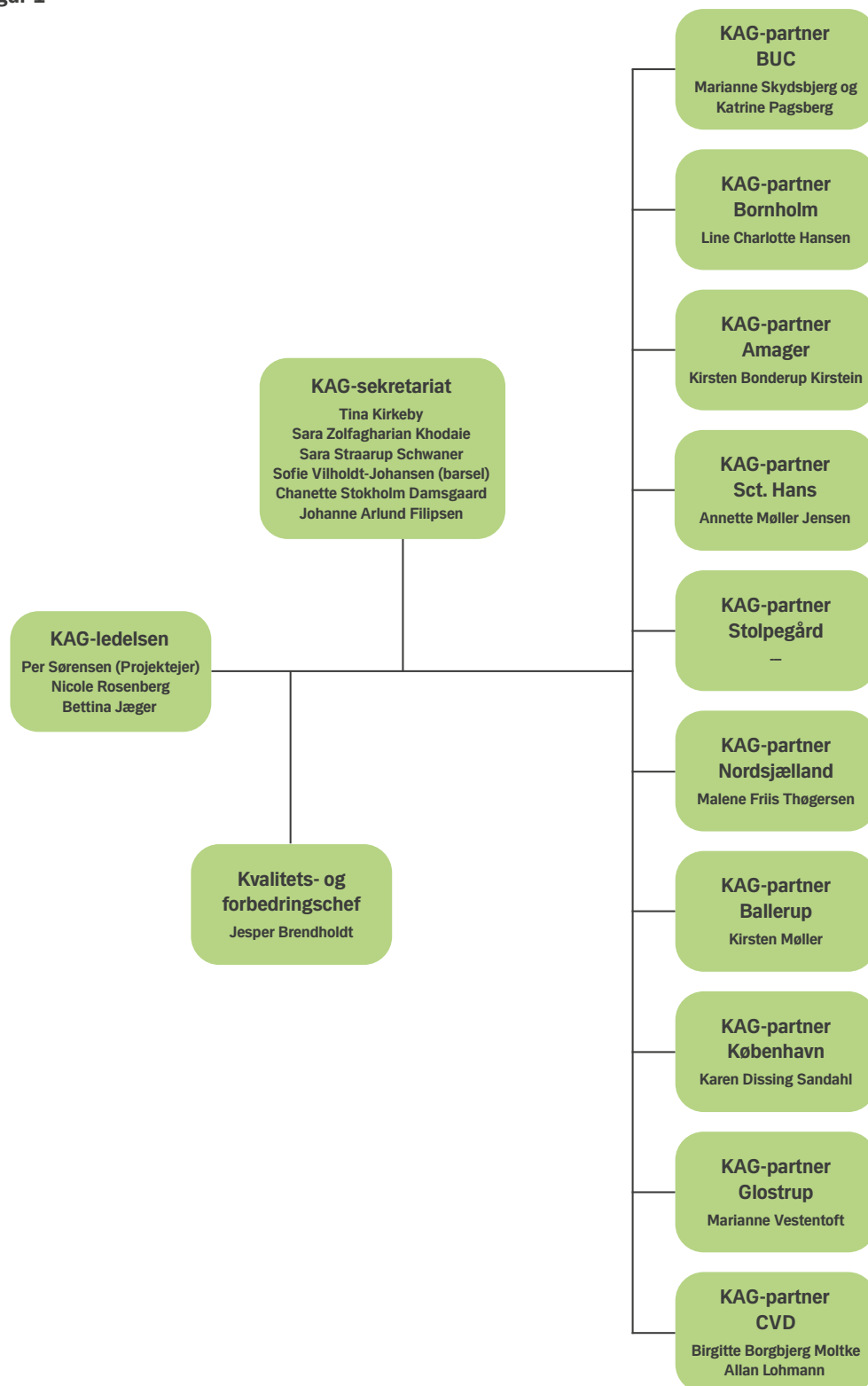

Bettina Jæger

Leder af KAG Psykoterapi *Bettina Jæger* er specialist i psykoteraapi og specialpsykolog. *Bettina Jæger* har været ansat i RHP siden 2002 og har en RHP-lederuddannelse. *Bettina Jæger* er chefpsykolog på PC Amager og har fra tidligere ansættelser et solidt kendskab til såvel senge- som ambulant psykiatri og et stort engagement i såvel psykoteraapi som organisatoriske forhold. *Bettina Jæger* har de sidste 10 år været med til at drive en specialistuddannelse i psykoseterapi. *Bettina Jæger* har i samarbejde med *Per Sørensen* været med i etableringen af KAG Psykoteraapis Psykodynamiske Specialistuddannelse.

d. Organisationsdiagram

Figur 1

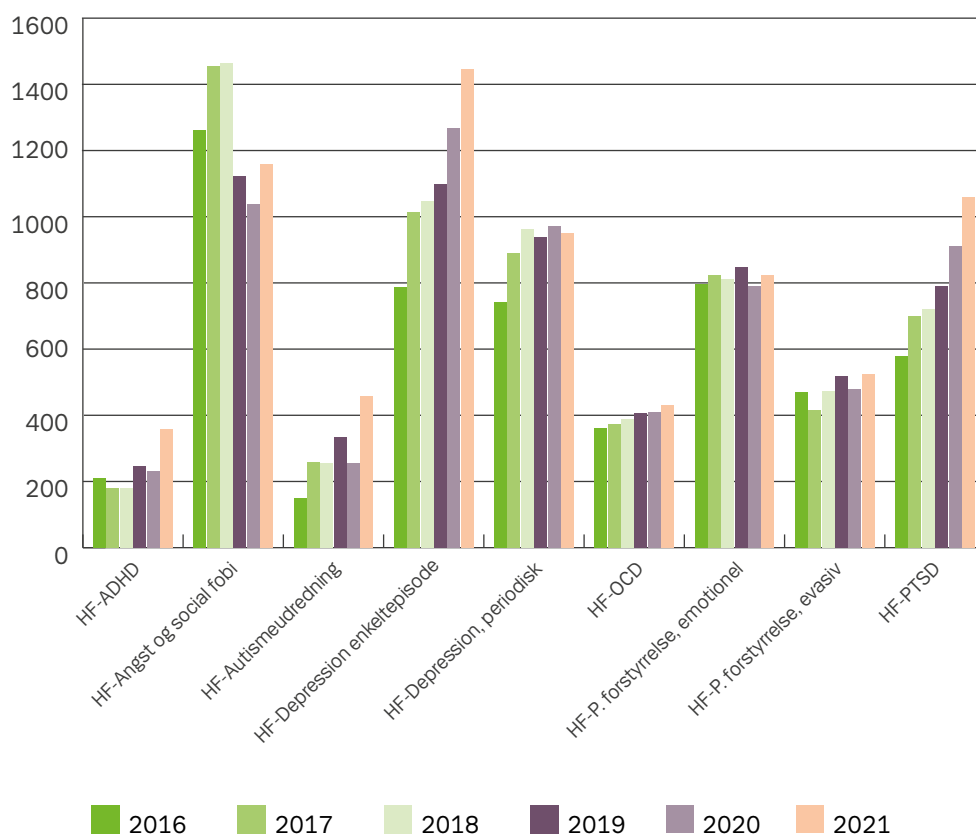

3. Udvikling i antal hoved- og regionsfunktionspakker

Patientlogistik og Dataafdelingen (PLDA) udarbejder løbende indtagsbudgetter for den elektive ambulante behandling i RHP, herunder pakkeforløb, som justeres ift. udbud og sæsonvariation. Visitationen til pakkeforløb foregår gennem Center for Visitation og Diagnostik (CVD). I år 2021 blev i alt 7.220 patienter visiteret til hovedfunktionsbehandling, mens 819 patienter blev visiteret til regionsfunktionsbehandling. Dette udgjorde en samlet stigning på ca. 32 % fra år 2016-2021.

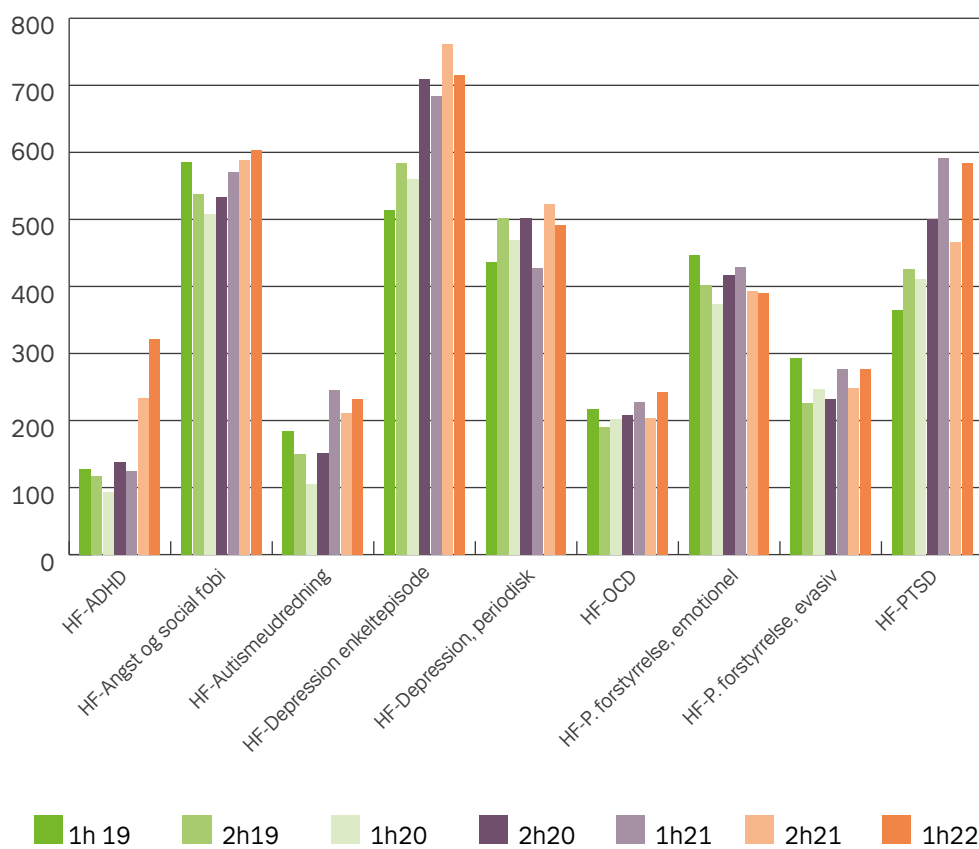
I figur 2-5 ses udviklingen af antal visiterede patienter fra 2016 til 2020/2021 i samtlige hovedfunktionspakker med undtagelse af bipolar affektiv sindslidelse samt i udvalgte regionsfunktionspakker.

Figur 2
Udvikling i hovedfunktionspakker 2016-2021

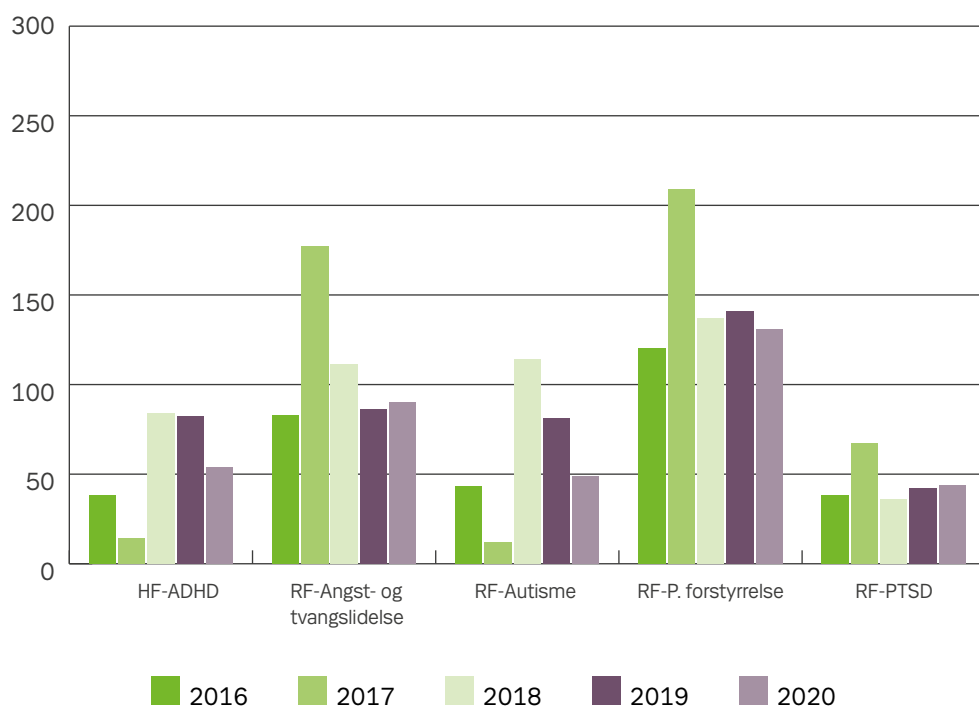

Figur 3

Udvikling i hovedfunktionspakker pr. halvår 2019- 1h 2022

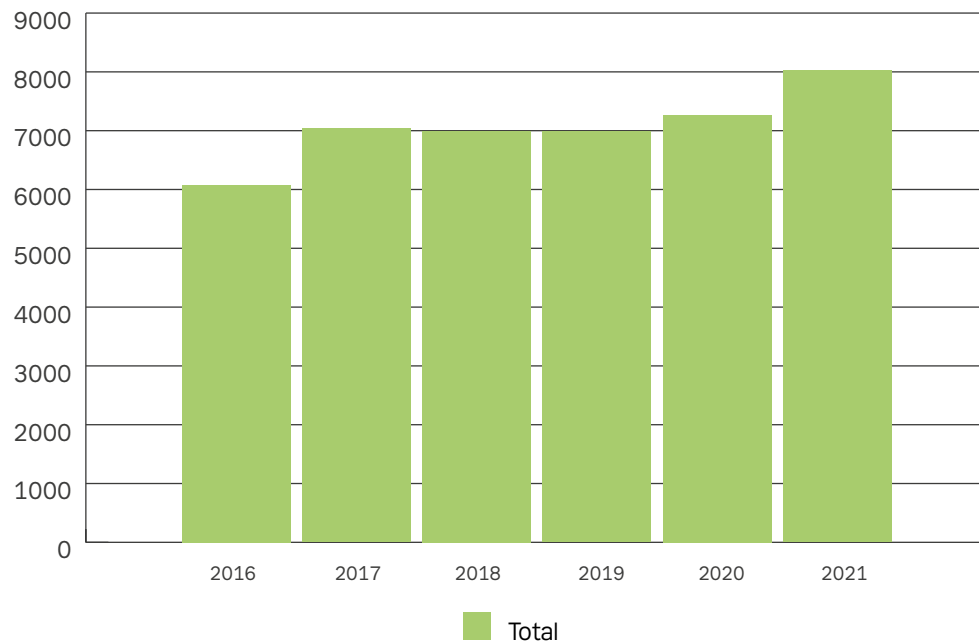
Figur 4

Udvikling i udvalgte regionsfunktionspakker 2016-2021

Figur 5

Samlet udvikling i de udvalgte pakker 2016-2022

For beskrivelse af omfanget af psykoterapi i RHP henvises der til KAG Psykoterapis Outcome Book 2022, der kan findes på KAG Psykoterapis intranetside: [Link til Outcome Book 2022](#).

4. Status på indsatser

a. Udarbejdelse af udmøntningsrapporter og implementering af evidensbaseret, manualiseret psykoterapi i RHP

Status på leverancer

I RHP tilbyder de psykoterapeutiske ambulatorier psykoterapi i pakkeforløb. Behandlingen af hver lidelse har et format, hvor psykoterapi udgør hovedparten. Det gælder for hhv. angsttilstande, OCD, depression (enkeltepisode og periodisk), ÆEP, EUP, PTSD. Ved ADHD tilbydes udredning og psyko-
edukation, og ved autisme tilbydes udredning.

KAG Psykoterapi ønsker ikke en ensretning af den psykoterapeutiske behandling, men et større fokus på evidens. Derfor vil KAG Psykoterapi understøtte, at der udbydes mere end én terapiretning per diagnose, så længe disse er evidensbaserede. Med henblik på en hensigtsmæssig koordinering af udbud af uddannelser og supervision mindskes mængden af metoder. KAG Psykoterapi ønsker med kursusvirksomheden at tilbyde uddannelser, som løfter samtlige faggruppers niveau i forhold til psykoterapeutisk behandling.

Siden etableringen af KAG Psykoterapi har psykoterapi i pakkeforløbene udgjort en væsentlig del af arbejdet. KAG Psykoterapi har i den forbindelse udviklet en generisk implementeringsmodel på baggrund af RHP's PDSA-metode, se Figur 6.

Figur 6

KAG Psykoterapi planlægger en indsats

- A3, arbejdsplan,interessent analyse og foreløbig Kommunikationsplan

GATE - Godkendelse, ønske om revision eller forkastelse

Projektet planlægges og beskrives, inkl. Implementeringsplan og plan for study

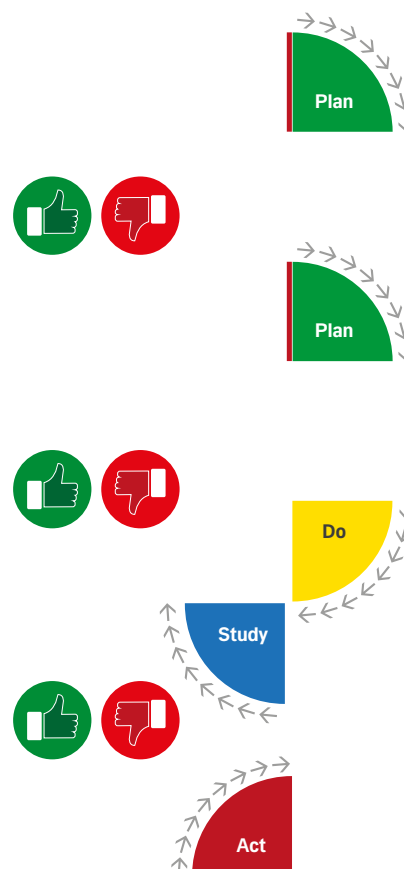
Interessentanalysen og Kommunikationsplan og genbesøges og revideres

GATE - Godkendelse

Implementering og dataindsamling (Do)

Hvad siger study?

GATE - Forkastelse, revision eller gå til ACT

Tabel 1

	Arbejdsgruppe (Plan)	Evidensbaseret-metode valgt	Manualer oversat og i Manualbibliotek	Afprøvning i centrene (Do) Implementering i centrene	Uddannelse udbudt i metoden**	Der arbejdes efter metoden i centrene	Status vurderes løbende (Study)	Endelig implementering (Act)
Angsttilstande	X	X	X	X	X	X	X	X
ÆEP	X	X	X	X	X	X	X	
PTSD	X	X	X	X	X	X	X	X
SOB***	X	X	X			/		
EUP*	X	X	/		/	X		
Depression*			/		X	X		
OCD*			/		X	X		

/ = i proces; X = gennemført

*Ved flere pakker er der angivet / = i proces, uden at der har været nedsat en arbejdsgruppe, og dermed uden at der foreligger en udmøntningsrapport. Tegnet markerer, at metoder, der anbefales i de nationale Kliniske Retningslinjer, anvendes.

**X i kolonnen vedrørende uddannelse angiver, at KAG Psykoterapi udbyder undervisning i den eller de evidensbaserede metoder.

***Senfølger efter seksuelle overgreb i barndommen anbefales behandlet som PTSD.

Aktuelle udfordringer

Det er en ressource- og tidskrævende opgave for de psykoterapeutiske ambulatorier at indføre nye metoder og at sikre mulighed for undervisning af alle.

Ved alle indsatser er der behov for løbende undervisning og metodesupervision. Både nyansatte og erfarne medarbejderne har behov for kompetenceudvikling og vedligeholdelse af kompetencer.

Fremadrettet plan

- Gennemføre undervisning på alle områder, udbyde nye målrettede kurser samt sikre, at eksisterende kurser integrerer de evidensbaserede metoder.
- Tage stilling til supervision og fremtidig undervisning for nye metoder.

b. Implementering af førstevalgsbehandling for angsttilstande

Status på leverancer

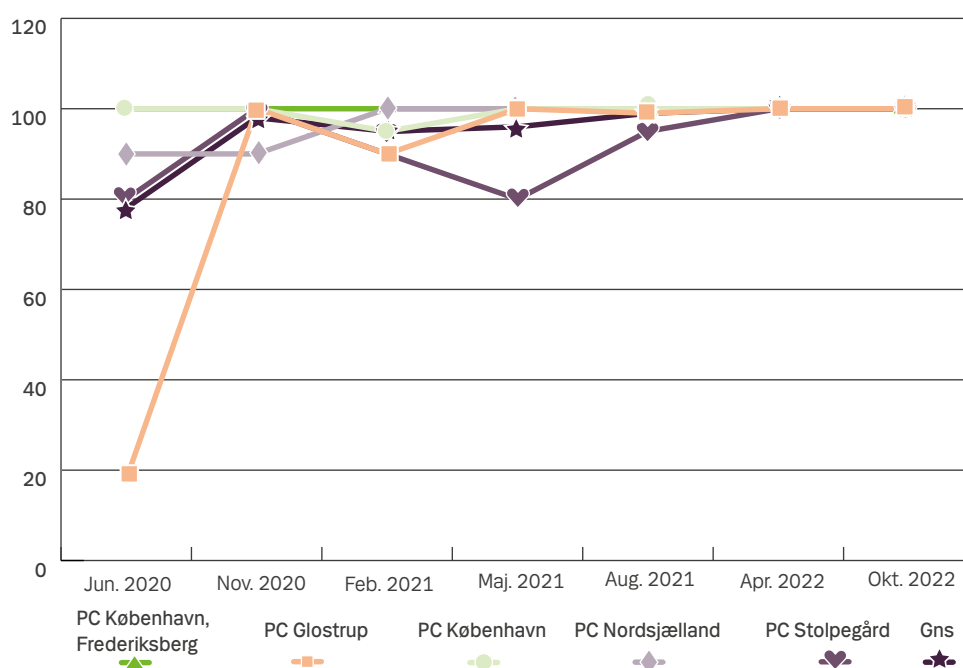
Den aktuelle implementeringsgrad af de anbefalede psykoterapeutiske førstevalgsbehandlinger monitoreres 2 gange årligt. Anbefalingerne fra udmøntningsrapporten er fuldt implementeret for socialfobi og panikangst/agorafobi. Arbejdet med at udvælge evidensbaseret behandling for GAD er afsluttet og manualer er tilgængelige i Manualbiblioteket.

I alle ambulatorier er der udfordringer med kun at have diagnosespecifikke grupper for angsttilstandene, specielt socialfobi, da der ikke henvises tilstrækkeligt antal patienter til at fylde grupperne op. Derfor vil en transdiagnostisk manual (Unified Protocol) blive udbredt i RHP via udbudt undervisning med start 2023. Denne metode kan vælges på lige fod med de aktuelt anbefalede tilgange til samtlige angsttilstande og depression. Endvidere anbefales Metakognitiv Terapi og Intolerance of Insecurity til GAD. Manualer for disse er i Manualbiblioteket. [Link til Manualbiblioteket](#).

Alle centre tilbyder førstevalgsbehandling til 100 % af patienterne (agorafobi-panikangst, socialfobi og GAD).

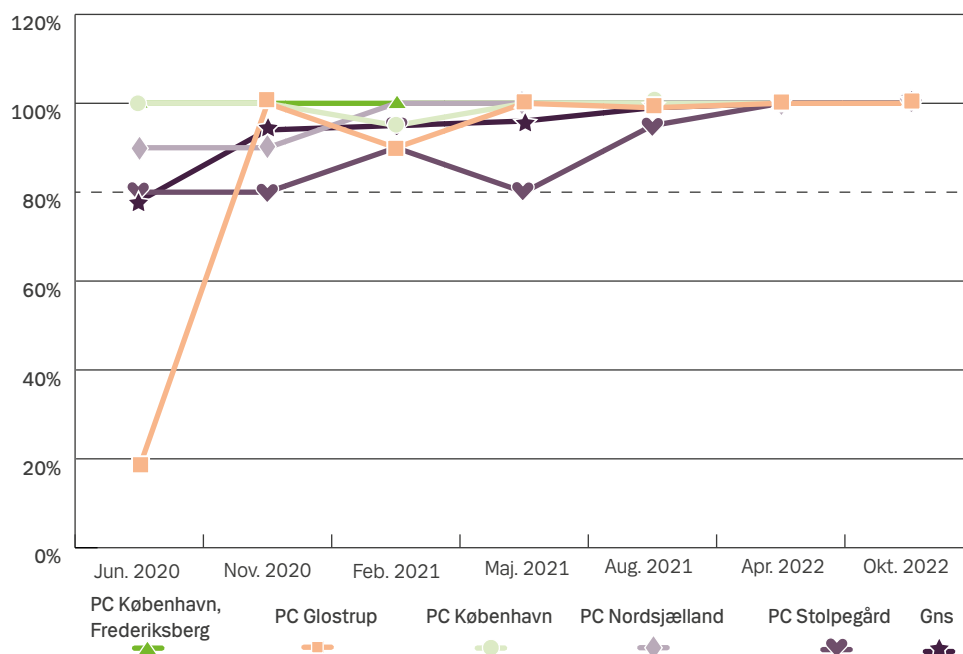
Figur 7

Agorafobi-panik, udvikling i implementeringsgrad af 1. valgsbehandling

Figur 8

Socialfobi, udvikling i implementeringsgrad af 1. valgsbehandling

Forskningsprojekter, der understøtter anbefalingerne (ikke initieret af KAG Psykoterapi):

- Transdiagnostic versus Diagnosis-specific group CBT for anxiety disorders and depression: a RCT trial (2021)
- Arnfred, B. Virtual Reality som add-on sammenlignet med diagnosespecifik behandling af socialfobi og panikangst: Er antaget til publikation og yderligere delprojekter er under forberedelse til publikation.

Aktuelle udfordringer

Nogle centre har vanskeligt ved at samle patienter til diagnosespecifikke grupper (særligt socialfobigrupper).

Fremadrettet plan

- Fortsat monitorering af implementeringsgrad, nu også for GAD.
- Påbegyndelse af undervisning i UP er planlagt.

c. Ængstelig evasiv personlighedsstruktur (ÆEEP)

Status på leverancer

Tre lovende terapietninger (se udmøntningsrapport: [Link](#)) er implementeret i RHPs centre: Hhv. Dialektisk Adfærdsterapi (DAT-RO), Schema Terapi og Mentaliseringsbaseret Terapi/Metakognitiv Interpersonel Terapi (MBT-MIT) til 75 % af patienterne. DAT-RO-manualen er under oversættelse.

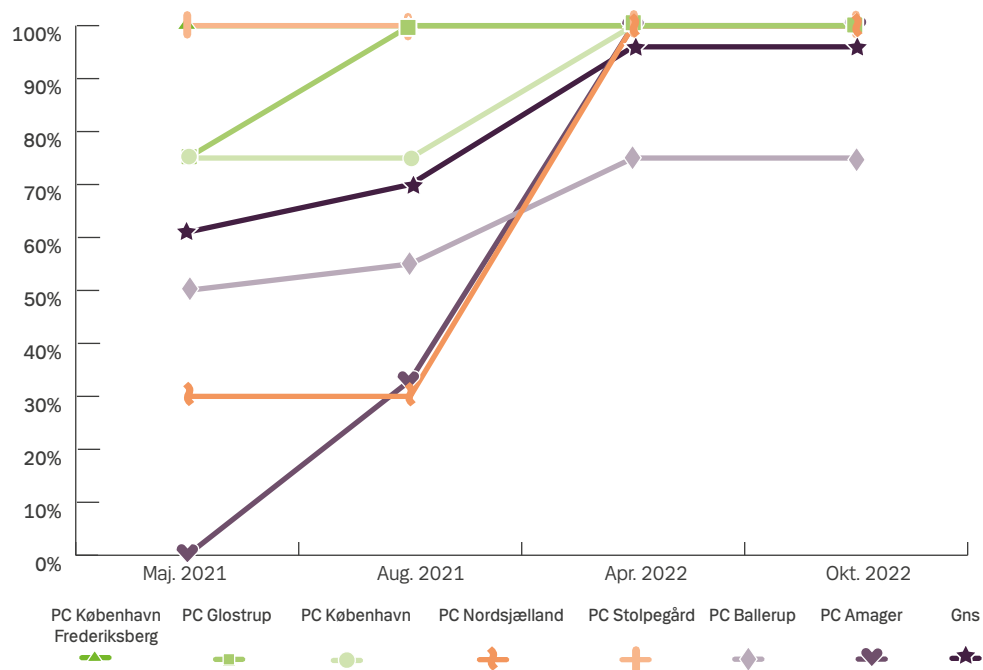
Tabel 2.

Behandlingstilbud af ÆEP i RHP's centre:

Center \ Metode	Schema Terapi	DAT-RO	MBT-MIT
PCK, Nannasgade		X	X
PCS	X		X
PCA		X	X
PCN			X
PCB		X	
PCK, Frederiksberg	X		
PC Bornholm	X		
PCG		X	X

Figur 9

ÆEP - Udvikling i implementeringsgrad af 1. valgsbehandling

Manualer til alle terapiretninger er publiceret eller delvis publiceret i Manualbiblioteket.

Undervisning er gennemført i alle 3 terapiretninger.

Supervision er planlagt i alle retninger med fælles finansiering.

Aktuelle udfordringer

Manualer for DAT-RO mangler at blive færdigoversat.

Der er et stort behov for løbende undervisningstilbud og metodespecifik supervision af klinikerne.

Det er uklart, om der fortsat vil være ressourcer i RHP til at udmønte det anbefalede behandlingsformat.

Fremadrettet plan

- Implementering og monitorering af implementeringsgrad gennemføres løbende.
- Plan for fortsat undervisning i metoderne udformes
- Plan for fortsat metodespecifik supervision udformes
- Afklaring af den ressourcemæssige ramme for ÆEP.

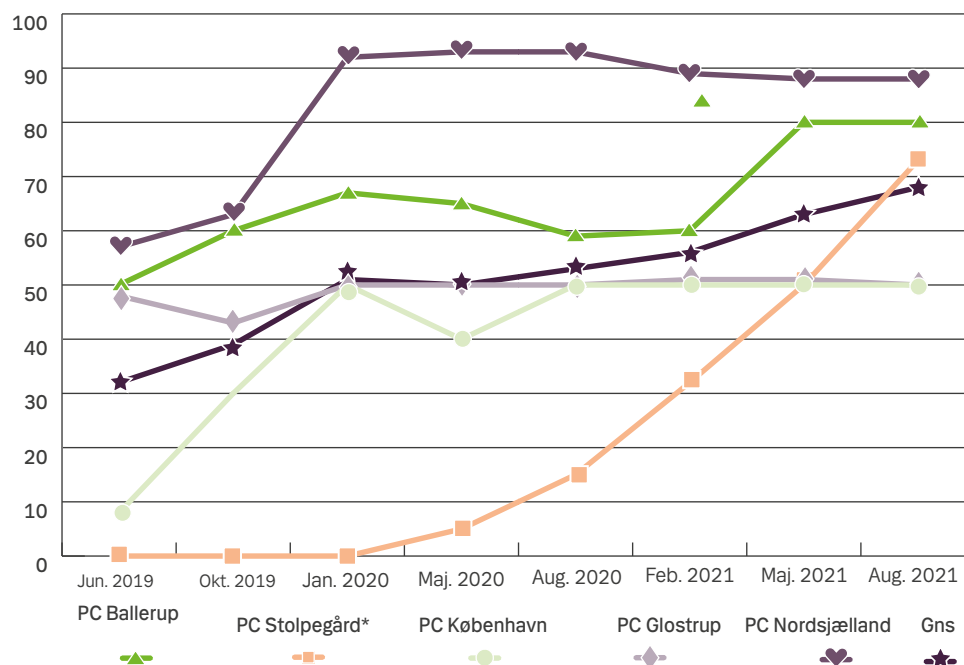
d. Implementering af førstevalgsbehandling for PTSD og SOB

Status på leverancer

Anbefalingerne fra udmøntningsrapporten for PTSD ([Link](#)) er implementeret. Gennemsnitligt 72% af alle PTSD-patienter, der modtager behandling i de psykoterapeutiske ambulatorier i RHP, tilbydes førstevalgsbehandling (Traumefokuseret kognitiv terapi (KT), Prolonged Exposure (PE) eller EMDR), se Figur 9. Den tilbudte behandling er manualiseret iht. anbefalingerne og dækker PTSD forårsaget af alle traumetyper.

Figur 10

PTSD, Udvikling i implementeringsgrad af 1. valgsbehandling

Der udbydes 5-dageskursus i Traumefokuseret KAT i 2023.

Manualer til førstevalgsbehandlingerne Traumefokuseret KAT og PE er tilgængelige i KAG Psykotera-
pis Manualbibliotek.

Aktuelle udfordringer

Der er i udmøntningsrapporten ikke i nævneværdig grad taget højde for kompleks PTSD. Det har været en udfordring i klinikken. En undersøgelse i RHP fra 2021 ([Link](#)) viser, at op til 70% af de hen-
viste PTSD-patienter opfylder kriterierne for kompleks PTSD (iflg. ICD-11).

Fremadrettet plan

- Der udbydes fortsat på skift kursus i Traumefokuseret KAT.
- Der nedsættes en arbejdsgruppe omhandlende kompleks PTSD, hvor det undersøges, om der er behov for supplerende behandling, undervisning og manualer samt forskning til patienter med et komplekst sygdomsbillede, se afsnit om kompleks PTSD.

e. Komplex PTSD og SOB

Status på leverancer

Arbejdsgruppe har færdiggjort arbejdet i september 2022: gruppen bestod af repræsentanter for psykoterapeutiske ambulatorier i RHP, der tilbyder PTSD-behandling, herunder PCS og PCK, der ved arbejdsgruppens start havde et specifikt behandlingstilbud til patienter med senfølger af seksuelle overgreb i barndommen (SOB), repræsentant for CVD, forskningsrepræsentant PCK (ved supplerende møder) samt repræsentanter for Temabaseret Samarbejde (TBS) Region Sjælland.

Formål: Vurdering af behandlingstilbud til PTSD-patienter med et komplekst symptombillede (svarende til den kommende ICD-11-diagnose kompleks PTSD) samt tage stilling til behovet for en specifik behandlingsmanual til PTSD (og andre psykiatriske lidelser) ved senfølger efter SOB.

I PCB, PCG og PCN følges anbefalingen om 18 sessioners individuel behandling med en af de anbefalede manualer til alle patienter med PTSD inkl. senfølger efter SOB. Få patienter hvert af disse steder får yderligere behandling før eller efter. I PCS, PCK og Region Sjælland gives ved arbejdsgruppens start ofte længere forløb og ved PCS 2 pakkeforløb til SOB-patienter. Da flere centre kan varetage behandlingen ved et pakkeforløb á 18 sessioner, og da CVD understreger, at der ikke aktuelt kan tilbydes behandling til Komplex PTSD (da diagnosen ikke er indført i Danmark), og da der ikke er evidens for at behandle senfølger efter SOB med en specifik manual konkluderes:

- Foreløbig tilbydes alle PTSD-patienter ét pakkeforløb. 50% af disse i individuelt format
- SOB-patienter tilbydes samme pakkeforløb som patienter med andre traumetyper og specifikt forløb til denne gruppe ophører
- Der sættes to forskningsprojekter i gang. Det ene med styringsgruppemedlemmer og forskere fra KAG Psykoterapi, forskningsenheden PCK og TBS. Projektet har til formål at undersøge evidens for psykologisk behandling af PTSD (herunder komplekse symptombilleder); det andet i KAG Psykoterapi om profil på PTSD-patienter, der henvises til RHP.

Aktuelle udfordringer

Der foreligger aktuelt kun anbefalinger fra KAG Psykoterapi om behandling af 50% af PTSD-patienterne jf. KAG Psykoterapis udmøntningsrapport (2018) ([Link](#)).

Økonomisk støtte til forskningsprojekter foreligger ikke i fuldt omfang.

Fremadrettet plan

- Implementeringen af anbefalede behandlingsformer monitoreres fortsat 2 gange årligt
- Der er aktuelt et PTSD-evidensstudie under udarbejdelse i et samarbejde mellem KAG Psykoterapi og TBS og et KAG Psykoterapi-studie om PTSD-profil hos henviste patienter med PTSD
- Fælles aftale om behandling af de resterende 50%.

f. Emotional Ustabil Personlighedsstruktur (EUP)

Status på leverancer

På de psykoterapeutiske ambulatorier i RHP behandles EUP i hovedfunktionsforløb og regionsfunktionsforløb. Der anvendes evidensbaserede metoder: DAT, MBT og Schema Terapi.

Der er i efteråret 2021 nedsat en arbejdsgruppe, som kigger på behandlingsformatet og rammerne for hovedfunktionsforløbene med henblik på at sikre ensartet kvalitet af behandlingen på tværs af centrene indenfor de tre metoder.

Aktuelle udfordringer

EUP er den største af de psykoterapeutiske pakker, hvorfor der er en forventelig diskrepans mellem centrene i den aktuelle udmøntning.

Der er mellem metoderne og mellem centrene forskel på formatet af behandling indenfor pakke-rammen.

Fremadrettet plan

Forholdet til den teoretiske kapacitetsanalyse er tæt. Det undersøges, hvad der reelt er af ressourcer til udmøntningen af pakken. Arbejdsgruppen afventer aktuelt en analyse af, hvad den mulige ramme er for pakkeforløbet. Herefter forventes gruppen at formulere en udmøntningsrapport i 2023.

g. Psykoterapeutiske kurser & uddannelser

Status på leverancer

KAG Psykoterapis kurser og uddannelser understøtter det overordnede formål om at øge sammenhængen mellem klinik, forskning og kompetenceudvikling. Kursusvirksomheden fremmer og styrker udbredelsen af evidensbaseret psykoterapi i RHP og følger standarderne i udmøntningsrapporter, som implementeres i klinikken.

Uddannelserne retter sig mod al personale, der udfører psykoterapi i RHP, men primært mod de enheder, hvor psykoterapi udgør en væsentlig del af behandlingen. Udover at sigte bredt og opkvalificere så mange som muligt, er det en opgave i kursusvirksomheden at opkvalificere medarbejdere på specialiseret niveau.

Det er målsætningen, at en væsentlig del af den psykoterapeutiske behandling i RHP er evidensbaseret.

I 2022 afholder KAG Psykoterapi ½ temadag om Psykoterapi ved selvforstyrrelser i samarbejde med Temabaseret Samarbejde i Region Sjælland.

Aktuelle udfordringer

- KAG Psykoterapi har i en årrække været den største leverandør af psykoterapeutiske efteruddannelser i Danmark
- Der pågår et arbejde med at reformulere uddannelsesstrategien med henblik blandt andet på involverende samarbejder med centrene om efteruddannelses tilbuddene.

Fremadrettet plan

- Ny uddannelsesstrategi forventes færdig i 2023
- KAG Psykoterapi ønsker at tilbyde ½ temadage for mere specifikke lidelser eller problemstillinger og dermed bidrage til løbende inspiration og idégenerering i organisationen.
- Samarbejdet med Region Sjælland i forbindelse med kurser og uddannelser udvides.

h. Supervision

Status på leverancer

Som led i implementeringen af evidensbaserede metoder i RHP ses et behov for en mere ensartet praksis med hensyn til systematisk supervision generelt. I år er der opnået planlægning og finansiering af supervision på tværs af centre (se under ÆEP).

Aktuelle udfordringer

Der er stor varians mellem centrene ift., hvad der kan aftales om ekstern supervision på anvendelse af nye metoder.

Fremadrettet plan

- At sikre et ensartet eksternt gruppesupervisionstilbud for flere pakkeforløb og metoder på tværs af centrene i RHP.

i. Manualbibliotek

Status på leverancer

Manualbiblioteket er etableret. Der er adgang fra forsiden af RHP's intranet, hvor retningslinjerne for Manualbiblioteket også fremgår: [Link til Manualbiblioteket](#).

Manualbiblioteket suppleres løbende med manualer i takt med, at evidensbaserede metoder anbefales for flere pakker og for psykoterapi flere steder i RHP.

Manualbiblioteket kan suppleres efter ønske fra medarbejdere efter en særlig procedure, ligesom korrektioner til foreliggende manualer kan foretages efter særlige retningslinjer. Proceduren står beskrevet på Manualbibliotekets side på RHP's intranet.

Fremadrettet plan

- KAG Psykoterapi ønsker med jævne mellemrum at gøre opmærksom på Manualbiblioteket. Er alle centre opmærksomme på, at Manualbiblioteket findes?
- Der suppleres løbende med manualer, indtil alle lidelser, der behandles i pakkeformat og i øvrigt behandles i RHP, er dækket af Manualbiblioteket. Herunder at der løbende suppleres med flere manualer
- PTSD-spørgeskemaer revideres.

j. Psykoterapeutisk forskning

Status på leverancer

Det er KAG Psykoterapis vision at støtte forskning knyttet til de psykoterapeutiske enheder både lokalt og på tværs. Vi ser patienterne i den psykoterapeutiske enheder som en samlet kohorte af patienter. Enhederne er bundet sammen af tværgående fællesskaber, som KAG Psykoterapi, men enhederne er også bundet sammen af ens vilkår som pakkekonceptet, fælles kapacitets-planlægning med fælles kapacitetsstandarder, organisering og fælles visitation gennem CVD.

Det er derfor oplagt at etablere Behandlingseffekt som en samlet database, som bruges både til kvalitetssikring og forskning. En database, som omfatter alle patienterne på de psykoterapeutiske enheder. Det muliggør forskning i den kliniske virkelighed for et stort antal patienter.

Der er planlagt og foregår interventionsprojekter på de psykoterapeutiske ambulatorier.

- KAG Psykoterapi udvikler forskningsprojekter knyttet til implementering af udmøntningsrapporter for forskellige pakkeforløb. Forskningsenheden på Psykoterapeutisk Center Stolpegård yder faglig understøttelse ved konkrete projekter.
- Der er andre forskningsprojekter i de psykoterapeutiske enheder uafhængigt af KAG Psykoterapi. Forskningsprojekter, som har vakt international genklang. Der er behov for afklaring af KAG Psykoterapis rolle i forhold til disse forskningsprojekter. Det kræver formulering af principper og en definitorisk afgrænsning af psykoterapeutisk forskning. Det giver mulighed for at få et samlet overblik over forskning i de psykoterapeutiske ambulatorier.

Der etableres et klinisk professorat i psykiatri med særligt fokus på psykoterapi. Grundlaget for professoratet er at se de psykoterapeutiske afsnit som en samlet enhed forskningsmæssigt med en stor kohorte af patienter, som indgår i psykoterapi efter kendte standarder. Det giver et grundlag, som er enestående internationalt set. Erfaringer fra denne forskning kan bruges til at udvikle den psykoterapeutiske behandling andre steder i RHP.

KAG Psykoterapi udgiver et kvartalsvist elektronisk resume af et psykoterapeutisk forskningsprojekt. Resumeet skrives af forskere i RHP. Vi har i 2022 et stigende antal tilmeldte brugere, aktuelt 318. Vi har publiceret i alt 26 forskningsresuméer med en række forskellige emner inden for psykoterapeutisk forskning.

KAG Psykoterapi afholdt en vellykket Forskningsdag i 2022. Emnet var Unipolar depression med Prof. Shirley Reynolds (University of Reading), Prof. Patrick Luyten (University of Leuven) og Prof. Pim Cuijpers (Vrije Universiteit Amsterdam) som keynote speakers. Herudover var der præsentationer af psykoterapeutiske forskningsprojekter og posterfremvisning inden for Voksen- og Børne- og Ungdomspsykiatri i Region Hovedstadens Psykiatri.

Aktuelle udfordringer

Der mangler en samlet strategi for psykoterapeutisk forskning i RHP.

Der har været en række forsøg på at søge forskningsmidler til et større RCT for 3 typer psykoterapi til ÆEP, som omfattede en række psykoterapeutiske enheder. Begge ansøgninger blev afvist. Forskningsprojektet er reformuleret i et mindre format.

Fremadrettet plan

KAG Psykoterapi har et naturligt fokus på de psykoterapeutiske enheder, som er udgangspunktet for forskning gennem KAG Psykoterapi.

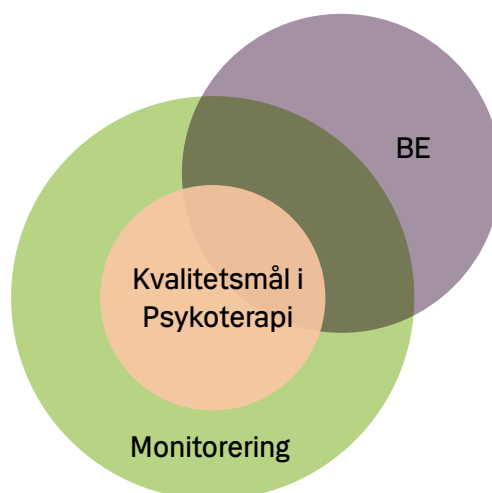
- KAG Psykoterapi formulerer i samarbejde med Forskningsenheden på Psykoterapeutisk Center Stolpegård et forslag til en strategi for psykoterapeutisk forskning. Det skal ses i sammenhæng med et klinisk professorat i psykiatri med særligt fokus på psykoterapi.
- Alle patienter, som indgår i behandling på et psykoterapeutisk ambulatorium og som svarer på BE, indgår i en fælles database som grundlag for kvalitetssikring og forskning.
- Egnede kandidater til et klinisk professorat i psykiatri med særligt fokus på psykoterapi afklares.
- Forskningsresuméer fortsættes i nuværende format.
- Forskningens Dag 2023 afholdes d. 22. marts. Temaet er psykoterapi ved emotionel ustabil personlighedsforstyrrelse med Carla Sharp, Christian Schmahl og Ole Jakob Storebø som keynote speakers.

k. Kvalitetsmål i psykoterapi

Indsatsen skal definere, hvilke kvalitetsmål der bør være ift. psykoterapeutisk behandling, og hvilke data der måles på i den forbindelse.

En central del af indsatsen er Behandlingseffekt (BE) og ønsket om mere datadrevet viden om effekten af den psykoterapeutiske behandling i RHP.

Figur 11

Status på leverancer

BE er fortsat et hospitalsmål som månedligt drøftes i hospitalsledelsen. Der er fortsat fokus på svarprocent, og målet er fortsat 70%. Der har været en stigende tendens. Samlet ligger svarprocenten på 60%.

Der er igangsat en kommunikationskampagne til brugere af BE.

Ny undervisning til klinikere om BE

Der er etableret en styregruppe som har haft to møder. Der drøftes udvikling af BE med bedre funktioner og nye effekt- og kvalitetsmål.

BE er et fast punkt på de kvartalsvise kvalitet- og kapacitetsstyringsmøder.

Det er nu muligt at trække særskilte data fra BE-databasen til kvalitetsundersøgelser og forskning.

Påbegyndt brug af BE som kvalitetsmål med oplæg i HL, på Kvalitets og Kapacitetsstyringsmøder og til årsplanskonference 2023

Aktuelle udfordringer

Svarprocent er fortsat for lav. Det kræver mange ressourcer at få skema 2 ind.

Der er fortsat blandt klinikere en tvivl om BE er et brugbart redskab til at bedre kvaliteten af behandlingen.

Fremadrettet plan

Der fortsættes med de nuværende indsatser og udvikling af nye initiativer gennem styregruppe og kvalitet- og kapacitetsstyringsmøderne.

Udvikles plan for brugen af BE som kvalitetsmål både lokalt på de enkelte centre og for RHP.

I. Kapacitetsstandarder

Der er defineret fælles kapacitetsstandarder for tid med patienten og de 5 generelle pakkeforløb baseret på principper fra den teoretiske kapacitetsanalyse i de psykotераpeutiske ambulatorier. Målet er 45% direkte patientkontakt, hvor pakkeramme og udmøntningsrapporter respekteres.

Implementering følges ikke i KAG Psykoterapi men gennem linjeledelsen.

De fælles kapacitetsstandarder skal ses i sammenhæng med fælles faglige standarder, som er udviklet gennem KAG Psykoterapi. De er gensidigt afhængige af hinanden – og er to sider af samme virkelighed.

De nuværende standarder har forskellige mangler. Vi har ikke i udmøntningsrapporterne og kapacitetsstandarder taget tilstrækkeligt hensyn til 1) den indledende forløb, hvor patienter tages ind i et psykotераpeutisk forløb, 2) de nødvendige lægelige og akutte samtaler og 3) afslutningen af patienten herunder overgang til et andet behandlingsforløb, hvis det er nødvendigt. Det skal i højere grad medtages i de gældende kapacitetsstandarder. De nuværende standarder skal derfor revideres. Planlægningen af dette arbejde er gået i gang. Det foregår i regi af KAG Psykoterapi.

Status på leverancer

Der er i juni 2022 udsendt spørgeskema til de psykotераpeutiske ambulatorier som led i kortlægning af de kliniske handlinger, som ikke i tilstrækkelig grad reflekteres i standarderne. Der er startet med pakkeforløbet for EUP, da det skal bruges som del af udmøntningsrapporten. Tilbage meldingen fra klinikken er, at de ikke er muligt at registrere dette relevant med et spørgeskema. Det kræver en optælling over en længere afgrænset periode.

Aktuelle udfordringer

Det er ikke afklaret, hvordan nødvendig registrering af manglende kliniske handlinger skal foregå for at få mere brugbare standarder.

Ressourcerammen for udmøntning af de enkelte pakkeforløb er uafklaret. Men det er under rammen, som gives af Danske Regioner. Der er derfor en risiko for, at de faglige standarder kræver ressourcer, som vi ikke har.

Frafaldet har stor betydning for, hvor mange timer, der er til rådighed i det enkelte pakkeforløb. Vi har ingen opgørelse over dette eller nogen analyseplan.

Fremadrettet plan

- Drøftelse af dette i linjeledelsen, så vi får en mere realistisk ramme i forhold til ressourcer
- Registrering af kliniske handlinger, som er mangelfuldt reflekteret i de nuværende standarder på de psykoterapeutiske ambulatorier
- Frafaldsanalyse for patienter i de psykoterapeutiske ambulatorier.

m. Psykoterapi i F-ACT

Status på leverancer

Data viser en stigning i antal patienter med ikke psykotiske lidelser, som henvises til de psykiatriske ambulatorier fra 2014-2020 fra ca. 5% til ca. 30%.

Det er en heterogen gruppe med uensartede diagnoser, komplikationer og behov som ikke vurderes egnede til regionens pakkeforløb.

Der er i F-ACT ikke et ensartet og struktureret tilbud til denne del af populationen.

KAG Psykoterapi har lavet en forudgående analyse af det psykoterapeutiske tilbud til den ikke-psykotiske del af patienterne i F-ACT ([Link](#)).

Aktuelle udfordringer

Der er ikke et formuleret behandlingstilbud til den ikke-psykotiske del af populationen i F-ACT. Der er tilsvarende ikke systematisk opkvalificering af medarbejderne til at kunne tilbyde metodisk relevant og tidsafgrænset behandling til denne del af populationen, hverken i format eller indhold.

Fremadrettet plan

KAG Psykoterapi er inviteret til i efteråret 2023 at indgå i en arbejdsgruppe nedsat af ØPA.

Kommissoriet for denne arbejdsgruppe er at afdække og afgrænse behandlingen af den ikke-psykotiske del af populationen i F-ACT-ambulatorierne. Udbyttet på sigt er mere strukturerede forløb.

KAG Psykoterapis bidrag i arbejdsgruppen omfatter et oplæg til et samlet evidensbaseret behandlingstilbud til den ikke-psykotiske population i F-ACT. Dele af KAG Psykoterapis forudgående analyse indgår i løsningen af opgaven.

n. Psykoterapi i BUC

Status på leverancer

Der er i 2022 afholdt et møde med BUC. KAG-partnere er chefpsykolog Marianne Skydsbjerg og professor Katrine Pagsberg.

Ideer til fremtidigt samarbejde blev drøftet, men ikke konkretiseret for nuværende.

Aktuelle udfordringer

BUC arbejder fortsat med at skabe overblik over den aktuelle psykoteraeutiske behandling og dermed, hvilke behov BUC har for samarbejde med KAG Psykoterapi.

Fremadrettet plan

- Videre arbejde med strategi for udvikling af psykoteraeutisk behandling i BUC. Aktuelt deles erfaringer om implementering af evidensbaseret behandling
- BUC går selv videre med kurser i psykoteraeutisk PTSD-behandling til børn og unge.
- Fælles drøftelse af mulige forskningsområder.

5. Bilag

Bilag 1: Oversigt over uddannelser

Aktuelt udbyder KAG Psykoterapi følgende kurser og uddannelser, som er delt op i 4 kategorier:

1. Specialistuddannelser:

- Kognitiv Adfærdsterapi
- Psykodynamisk

2. Grundkurser:

- Grundkursus i Kognitiv Adfærdsterapi (i samarbejde med PCK, Nannasgade)

3. Obligatoriske kurser (Sundhedsstyrelsen):

- Grundkursus i Psykoterapi – for yngre læger (i samarbejde med Region Sjælland)
- Grundkursus i Psykoterapi – børn og unge (i samarbejde med Region Sjælland)

4. Diagnosespecifikke kortere kurser:

- RO-DAT til ÆEP
- Schema Terapi til ÆEP
- Metakognitiv Terapi (MIT) til ÆEP
- Traumefokuseret KAT (i samarbejde med PCK, Nannasgade)
- Unified Protocol (i samarbejde med Region Sjælland)

Der foreligger udførlig plan, så KAG Psykoterapis undervisning med kort varsel kan omlægges til on-line undervisning, skulle dette blive relevant.

Bilag 2. Manualbibliotek

[Link til Manualbiblioteket.](#)

Aktuelt rummer Manualbiblioteket følgende manualer:

Angsttilstande generelt

- Kognitiv adfærdsterapi for angst - behandlermanual
- Kognitiv adfærdsterapi for angst - deltagermappe

Generaliseret angst

- GAD manual
- MCT GAD – bilag til behandleren
- MCT GAD – hjemmeterapi til patienter

Panikangst og agorafobi

- Kognitiv adfærdsterapi for panikangst og agorafobi - patientmanual
- Kognitiv adfærdsterapi for panikangst og agorafobi - behandlermanual

Socialangst

- Kognitiv adfærdsterapi for socialangst - patientmanual
- Kognitiv adfærdsterapi for socialangst – behandlermanual
- Manual for kognitiv adfærdsterapi ved socialfobi
- Patientmappe til socialfobi manual

Transdiagnostisk behandling af angst

- Manual for transdiagnostisk behandling af angst
- Bilag til manualen

PTSD

- Kognitiv adfærdsterapi til PTSD - patientversion
- Kognitiv adfærdsterapi til PTSD – behandlerversion
- PTSD-manual til KAT_Patientversion
- PTSD-manual til KAT_Behandlerversion
- PTSD Manual for CBT_English version
- PTSD_assessment_rapport
- PTSD_assessment_rapport_bilagssamling

Prolonged Exposure

- EPT - teorien bag metoden
- Introduktion til PE
- Introduktion SUDS
- Imaginær eksponering - hjemmearbejde
- Imaginær eksponering - rationale
- In vivo eksponering – hjemmearbejde
- PTSD Symptom Skala Interview for DSM-5 (PSS-I-5)

OCD (foreløbige manualer)

- OCD-manual - behandlere
- OCD-manual - patientmappe
- OCD-manual - supplerende materiale
- OCD-projekt - gruppemanual
- OCD-projekt - arbejdsark til manual

Depression (foreløbige manualer)

- Manual for kognitiv adfærdsterapi ved depression
- Manual for kognitiv adfærdsterapi ved depression – deltagermappe

Ængstelig Evasiv personlighedsstruktur

- MBT-MIT manual til ÆEP
- Schematerapi-manual til ÆEP
- Bilag til Schematerapi-manual til ÆEP – styrker - klippeark

Skabeloner til caseformulering

- Skabelon til caseformulering
- Caseformulering – Kognitiv adfærdsterapi

Psykiatri

Kontaktoplysninger

Per Sørensen, per.soerensen@regionh.dk

Nicole K. Rosenberg, nicole.gremaud.rosenberg@regionh.dk

Bettina Jæger, bettina.jaeger@regionh.dk